



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 483/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Ing. Ľubomírom Havlíkom, Svätoplukova 28, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-71 z 20. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

(ďalej len „prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry“) č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-71 z 20. decembra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry“).

2. Z obsahu sťažovateľkou podanej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky, expozitúry Západ (ďalej len „vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry“) pod ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017 jej bolo spoločne s ďalšími osobami podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie za pokračovací zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný v jednočinnom súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a 6 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a na § 37 písm. k) Trestného zákona. Podľa vyjadrenia sťažovateľky jej bolo uznesenie vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017 *«... doručované poštou do vlastných rúk na adresu jej trvalého bydliska. Pretože sťažovateľka nebola poštovým doručovateľom v mieste trvalého bydliska zastihnutá, zásielka bola 29.05.2017 uložená na pošte a poštový doručovateľ vhodil sťažovateľke do poštovej schránky Oznámenie o uložení zásielky (tzv. „žltý listok“) s poučením, že si zásielku môže vyzdvihnúť na pošte v odbernej lehote 18 kalendárnych dní. Sťažovateľka si v odbernej lehote 16.06.2017 zásielku na pošte vyzdvihla a 19.06.2017, teda v trojdňovej lehote podľa § 187 odsek 1 Trestného poriadku, proti doručenému uzneseniu o vznesení obvinenia podala sťažnosť.»*. Uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-38 z 3. júla 2017 bolo rozhodnuté o zamietnutí sťažovateľkou podanej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017. V ďalšom sťažovateľka využila mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, na podklade ktorého generálny prokurátor Slovenskej republiky svojím uznesením č. k. XVI/2 Pz 76/17/1000-7 z 28. novembra 2017 zrušil uznesenie prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-38 z 3. júla 2017 a vec vrátil

na nové konanie a rozhodnutie. Následne uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-71 z 20. decembra 2017 bola sťažovateľkou podaná sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017 zamietnutá ako oneskorená.

3. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukázala predovšetkým na to, že *„... postupom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a na základe neho vydaným uznesením číslo konania VII/1 Gv 95/15/1000-71 z 20.12.2017 boli podľa názoru sťažovateľky porušené jej základné práva“*. Svoj názor v súhrne odôvodnila tým, že *„Neoddeliteľnou súčasťou práva na obhajobu je právo obvineného vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu. Podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia je prvou možnosťou, kedy sa obvinený môže k vznesenému obvineniu vyjadriť a uviesť skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu. Tomuto právu obvineného korešponduje povinnosť orgánu rozhodujúceho o sťažnosti zaoberať sa tvrdeniami obvineného a náležite sa s jeho obhajobou v odôvodnení rozhodnutia o sťažnosti vysporiadať. Aplikovaním fikcie doručenia pri doručovaní uznesenia o vznesení obvinenia bez toho, aby pre jej uplatnenie boli naplnené zákonné podmienky, čo malo za následok uplynutie lehoty na podanie sťažnosti ešte pred tým, ako sa sťažovateľka o vznesení obvinenia vôbec dozvedela, prokurátor fakticky odňal sťažovateľke možnosť podať účinný opravný prostriedok a vyhol sa tak svojej povinnosti vysporiadať sa s obhajobou sťažovateľky a reagovať na jej tvrdenia. Tým, že prokurátor posudzoval len formálnu stránku sťažnosti a z dôvodu oneskoreného podania sa jej obsahovou stránkou vôbec nezaoberal, zároveň porušil aj právo sťažovateľky na inú právnu ochranu podľa čl. 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky. V zmysle § 230 odsek 1 Trestného poriadku je totiž úlohou prokurátora aj výkon dozoru nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní.“*. V závere svojej argumentácie uviedla, že *„Využívanie fikcie doručenia na to, aby akékoľvek uznesenie nadobudlo právoplatnosť ešte predtým, než bolo adresátovi reálne doručené, hoci tento si ho riadne prevzal v úložnej dobe na pošte a nijako sa jeho doručeniu nevyhýbal, považuje sťažovateľka za zneužívanie tohto inštitútu, a to obzvlášť v prípade doručovania uznesenia o vznesení obvinenia. Vznesenie obvinenia*

je totiž významným zásahom do práv obvineného, s ktorým zákon spája aj hrozbu obmedzenia jeho základného práva na osobnú slobodu alebo práva vlastníť majetok.“.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením číslo konania VII/1 Gv 95/15/1000-71 z 20.12.2017 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na obhajobu zaručené v čl. 50 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 odsek 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na inú právnu ochranu zaručené v 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky číslo konania VII/1 Gv 95/15/1000-71 z 20.12.2017 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľke [REDAKOVANÉ] náhradu trov konania v sume 390,50 € na účet jej právneho zástupcu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

7. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, resp. iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

8. Základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 36 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samu osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

9. Ústavný súd v súlade so svoju ustálenou judikatúrou konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory iných orgánov verejnej moci, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či náležite zistili skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo svojich zistení vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

10. Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti a k nej pripojenej prílohy konštatuje akceptovateľnosť názoru prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry uvedeného v odôvodnení jeho uznesenia č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-71 z 20. decembra 2017 v otázke postupu a následného počítania lehoty pri doručovaní uznesenia z 22. mája 2017 o vznesení obvinenia voči sťažovateľke. V súvislosti s uvedeným prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry v odôvodnení uznesenia z 20. decembra 2017, ktorým sťažovateľkou podanú sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry z 22. mája 2017 zamietol z dôvodu jej oneskorenosti, okrem iného uviedol:

„Obvinenej [REDAKOVANÉ] bolo uznesenie o vznesení obvinenia zasielané poštou do miesta trvalého pobytu, [REDAKOVANÉ]. Po neúspešnom doručení dňa 26.05.2017 bola zásielka uložená na poštu k vyzdvihnutiu obvinenou [REDAKOVANÉ] 29.05.2017 a obv. [REDAKOVANÉ] bola upovedomená o zásielke uloženej na pošte. Obv. [REDAKOVANÉ] si uznesenie o vznesení obvinenia prevzala po neúspešnom doručovaní, uložení zásielky a upovedomení o uloženej zásielke dňa 16.06.2017 a dňa 19.06.2017 podala voči nemu sťažnosť.

Podľa § 66 odsek 1 písm. b) Trestného poriadku: do vlastných rúk sa doručuje osobám oprávneným podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok, rovnopis takéhoto rozhodnutia.

Podľa § 66 odsek 3 Trestného poriadku: ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie

bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel; toto neplatí, ak ide o doručenie obžaloby, uznesenia o podmienenečnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu.

Z uvedeného vyplýva, že u obv. [REDAKOVANÉ] pri doručovaní uznesenia o vznesení obvinenia počítaním lehôt podľa Trestného poriadku nastala fikcia doručenia dňa 01.06.2017. Následne plynula lehota na podanie sťažnosti, ktorá márne uplynula 05.06.2017 v prvý pracovný deň po skončení lehoty. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 6. júna 2017, avšak sťažnosť bola proti nemu podaná až 19.06.2017.“

11. Ústavný súd ďalej konštatuje, že prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry napadnuté uznesenie z 20. decembra 2017 dostatočne a riadne odôvodnil, a preto v súvislosti s ním nemohlo dôjsť k porušeniu v sťažnosti označených práv.

12. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v ďalšom priebehu konania bude môcť predniesť všetky svoje argumenty proti svojmu obvineniu.

13. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Protsi tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2018